

Ekstremmetal og affekt

Mens metalforskningen har afdækket mange af metalmusikkens sociologiske funktioner er den æstetiske vinkel underbelyst. I min forskning har jeg studeret de kunstontologiske antagelser, der præger metalforskningen, og jeg argumenterer for, at sanselighed, affekt og kropslighed er de mest centrale begreber for at forstå ekstremmetal-musikkens æstetik.

Et af de begreber, jeg anfægter, er det i metalforskningen bredt anvendte "transgression" (Kahn-Harris 2007; Phillipov 2012; Hjelm, Kahn-Harris og LeVine 2013), som dækker over, at en given lytters vanlige grænser bliver overskredet i mødet med ekstremmetal. Transgression repræsenterer oppositionen til sociale normer, og dette oppositionsforhold viser sig problematisk i en række henseender. Tag lyttevaner for eksempel: noget der lyder ekstremt og grufuldt kan gå hen og blive en norm, og selv noget sobert kan blive oplevet som grænseoverskridende.

Der er behov for et mere fleksibelt begreb, som tager højde for, at "det ekstreme" er en relativ og flygtig størrelse, og som et bedre alternativ fremhæver jeg begrebet "affekt", med særlig inspiration fra filosofen Gilles Deleuzes æstetik (Deleuze 2003; Deleuze og Guattari 1994). Snarere end at beskæftige sig med hvad kunst betyder eller repræsenterer, interesserer Deleuze sig for, hvad kunst *gør* – hvilke oplevelser og fornemmelser et givent kunstværk sætter i kraft. Affekt kan, forenklet, forstås som "følelse", men en ubevidst og sanselig af slagsen. For Deleuze er de store kunstnere dem, som mestrer det affektive, og som skaber værker, der igangsætter sansningsmomenter fremfor fortolkningsmekanismer. Denne æstetiske forståelse ser jeg som anvendelig i undersøgelsen af ekstremmetalbands.

En af de cases, jeg har undersøgt, er det amerikanske dødsmetalband Cannibal Corpse. Lyden af Cannibal Corpse kan karakteriseres som snærende, disruptiv og ubøjeelig – i høj grad intens og affektiv. Deres tekstunivers er hovedsageligt afskåret fra en fortælleteknisk logik, og deres kontroversielle lyrik fremstiller alt, hvad der kan findes modbydeligt og uetisk. Mødet med Cannibal Corpse kan derfor sammenlignes med de ønskede chok, man kan opleve ved at se en gyserfilm, og mit argument her er, at Cannibal Corpse ikke bør ansues som opposition til et musikalsk eller moralsk status quo, men at deres æstetik netop baseres på chok, sanselig umiddelbarhed og foragt.

Der dukker nye og interessante spørgsmål op, når man tager udgangspunkt i at kunst *gør* noget, snarere end at kunst betyder eller repræsenterer noget. Eksempelvis: Hvad *gør moshing* ved en deltagers koncertoplevelse? Hvordan frembringer et døds-metalband lyden af død og forfald? Metalforskning er endnu et ungt felt, og fremtidig forskning bør have større fokus på en affektiv og sanselig forståelse af musikkens dimensioner.

Referencer

- Deleuze, Gilles. 2003. *Francis Bacon: The Logic of Sensation*. Oversat af Daniel W. Smith. London: Continuum.
- Deleuze, Gilles og Felix Guattari. 1994. *What is Philosophy?*. Oversat af Hugh Tomlinson og Barbara Habberjam. New York: Columbia University Press.
- Hjelm, Titus, Keith Kahn-Harris og Mark LeVine. 2013. *Heavy Metal: Controversies and Countercultures*. Sheffield: Equinox.
- Kahn-Harris, Keith. 2007. *Extreme Metal: Music and Culture on the Edge*. Oxford: Berg.
- Phillipov, Michelle. 2012. *Death Metal and Music Criticism: Analysis at the Limits*. New York: Lexington Books.